

BALEIKE

229. ZENBAKIA. EURO BAT
2014ko OTSAILA

www.baleike.com

MUNDUKO ZUMAIARRAK

**Ba al dakizue zenbat
herrialdetako jendea bizi
den Zumaian? Zergatik
etorri diren? Zer pentsatzen
duten gutaz? Galdera horiek
eta gehiago erantzun
dituzte munduko hainbat
txokotatik etorritako
zortzi herritarrek.**

Nolako zaporea du GURE HEZKUNTZAK?

Afektibitate
Ikaskuntza
Esperimentazio
Motibazio
Sormen

...Zaporea

AURREMATRIKULA: Otsailaren 3tik 14ra

ATE IREKIAK

Otsailak 1, larunbata

10:30ean gazteleraz

11:30ean euskaraz

Zaintza zerbitzua egongo da zuen seme-alabentzako

Maria eta Jose
IKASTETXEA

943 86 04 62 - www.mariatajose.com

BALEIKE 229

AZALA A. Rubio Aprea

HERRI ALDIZKARIA

Foronda Kultur Etxea

Odieta, 2

tel.: 943 86 15 45

e-maila: aldizkaria@baleike.com

Argitaratzailea

Baleike Kultur Elkartea

e-maila: elkarte@baleike.com

Administrazio batzordea: Agustín Zubimendi eta

Xabier Azkue.

Erredakzio taldea: Imanol Azkue, Ainara Lozano

Lasa, Aitor Manterola, Juan Luis Romatet,

Miriam Romatet, Peio Romatet, Arnaitz Rubio, Jon

Urbiet, Izaskun Urbiet eta Gorka Zabaleta

Diseinua eta maketazioa: Roberto Gutierrez

Hizkuntz zuzenketa: Imanol Azkue

Publizitatea

tel. 943 86 15 45

azubimendi@baleike.com

Inprimategia

Antza Inprimategia

(Lasarte-Oria)

Tirada

800 ale

Lege gordailua: SS-405/94

ISSN: 1136-8594

Baleikek ez du bere gain hartzen aldizkarian

adierazitako esanen eta iritzien erantzukizunik.

TOKIKOM

4

baleike +

MUNDUKO ZUMAIARRAK

Zerrendako zortzi lagun hauek dira
zenbaki berezi honetako protagonistak:

KALIN KAMENOV PETROV
Bulgaria

KAROL BELAUSTEGI
Amerikako Estatu Batuak

VALENTINA PALMERO CISNEROS
Venezuela

CESAREO HERNÁNDEZ LÓPEZ
Espainia

CHENSHI FU
Txina

IRINA TCHITCHENKO
Errusia

SAID SAADI
Maroko

GIOVANNI ZANON
Italia

29

agenda
OTSAILA-MARTXOA

30

bertso xorta
ESKUA GOIAN

Argitalpen honen edizioko laguntzaile:

Gipuzkoako Foru Aldundia

Zumaia Udal

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

kutxa

kutxabank

“ZER HOBETO HITZ EGITEN HASI ETA ELKAR EZAGUTZEA BAINO”

Zumaiarren jatorriari buruzko txostena.

TESTUA: IZASKUN URBIEITA
ARGAZKIAK: ARNAITZ RUBIO APREA

“Herrian bizi diren atzerritarrek gauza asko utzi dituzte jatorrizko herrialdeetan: familia, lagunak, ohiturak... Atzerritar horiengan interesa jartzea da bertakoen zeregin handienetako bat”, aipatu du Karol Belaustegi estatubatuarrek. Eta horrela jarraitu du herritarrek atzerritarrek integratzeko zer egin behar duten galdetutakoan: “Atzerritarrek herrialde berrian beraien komunitatea sortzeko joera dute eta normala da. Kasu horretan zailagoa da beraiek ezagutaraztea, baina bakarrik dagoela ikusten baduzu, zure herrira bakarrik etorri dela baldin badakizu, zer hobeto harekin hitz egiten hasi eta elkar ezagutzea baino”. Hala ere, gaineratu du integrazio bidean, norberaren (etorkinaren, kasu honetan) prestutasunak asko laguntzen duela.

Iritzi berekoak dira Irina Tchitchenko eta Valentina Palmero, errusiarra eta venezuelarra, hurrenez hurren. “Norberaren kultura eta nahian dago atzerritarrek ezagutzeko gogo edo ez. Irakurri egin daiteke pertsona horren herrialdeaz, berarekin hitz egin, galdetu... Posible da, baita ere, ekintza batzuk bateratzea, baina zailagoa ikusten dut. Zumaian, esaterako, errusiar gutxi gaude, eta zaila da komunitate sendo bat sortzea”. Valentinen iritziz, “Nik uste ez dela bertakoen esku dagoen gai bat. Hemengo jendea den bezalakoa da, eta besteok gara kanpotik hona etorritakoak. Beraz, guk egin behar dugu hona ohitzeko ahalegina. Hori, ordea, bakoitzaren mentalitatearen arabera ere badago. Ezagutzen dut Venezuelako jendea, soilik Venezuelakoekin elkartzen direnak. Hala ere, joaten zaren herrialdean ongi hartua sentitzea ere garrantzitsua da, baina, nire ustez, integratzeko lana atzerritarrok egin behar dugu”.

Azken urteetan nabarmen egin du gora biztanleen kopuruak Zumaian. Ia 10.000 pertsona izatera iritsi gara, eta hazkunde horren arrazoietakoa bat migrazioa izan da. Gure artean 52 herrialdetako jendea bizi da, Aztikerrek egin duen ikerketaren arabera. Zenbaki hutsetan gelditu gabe, beraien bizipenak kontatu dizkigute gure artera bizitzera etorritako zortzi lagunek.

Giovanni Zanon italiarra praktikoagoa da beharbada, eta etorkinak integratzeko modurik egokiena elkarte gastronomikoetan sartzea dela pentsatzen du. “Hemengo kultura laburbiltzen duen tokietako bat iruditzen zait. Gertukoa da, jendea ezagutzen duzu, gauzak ulertzen dira, eta harremana sendotzen da. Horretaz gain, hemengo kiroletan parte hartzea ere interesgarria izan daiteke, esaterako. Bertakoek irakastea dago gakoa, eta interesa piztean albokoari”.

Kalin Kamenov bulgariarrak ere adibide zehatz batera jo du: “Euskara ikasteko kurtso gehiago jarriko nituzke, tartean intentsiboak. Ni astean 4 orduz bakarrik joaten nintzen eta ez da nahikoa, ahaztu egiten delako aste batetik bestera ikasitakoa. Horretaz gain, zaila egiten zait hizkuntzaren trikimailuak ulertzea, hau da, bulgariarrera itzulita egongo balitz euskararen gramatikaren azalpena, hobeto ulertuko nuke. Azkenean, gaztelania ere ez dut oso ongi kontrolatzen, eta ez ditut biak ulertzen”.

Hurrengo geltokia: Zumaia

Bakoitzak arrazoi ezberdinak izan zituen etxetik irten eta bizimodua beste leku batean hasteko, baina guztiek, lehenago edo geroago, Zumaia hartu dute babesleku. Batzuk ia etorri berriak dira, beste batzuek urte dezente daramatzate gure artean, eta badira bakarren batzuk bizitza erdia hemen daramatenak. Hamaika arrazoi eta hamaika sentipen. Zergatik etorri ziren Euskal Herrira, eta, zehazki, Zumaia?

Hona etorri aurretik itsasoa inoiz ikusi gabe zegoen Cesareo Hernández, Avilako gizona. Bera da, 50-60ko hamarkadetan, batez ere, Espainiako hainbat probintzietatik Euskal

TALDE ARGAZKIA

Zortzi izan dira erreportaje luze honetako protagonistak. Guztiak elkartzeko aukera aprobetxatu eta argazkia atera diegu. Bi falta dira, Valentina Palmero eta Said Saadi.

Herrira lanera etorri zen pertsonetako bat. “1958ko urriaren 26an etorri nintzen La Horcajadatik (Avila) Zumaia, 19 urterekin. Hasierako 3 urteetan, portuan egin nuen lan itsasontziak kargatzen eta deskargatzen. Ondorengo 2 urteetan, berriz, motorrak egiten zituzten fabrika batean, eta, azkenik, erretiroa hartu arte, butanoan”. Egun, 74 urte ditu, eta, beraz, bizitza osoa Zumaian egin duela esan daiteke. “Beharrak derrigortuta etorri nintzen hona. Han ez zegoen lan aukera askorik, eta zerbait hobearen bila irten nintzen. Lana topatu gabe etorri nintzen, abenturara, baina garai hartan erraz aurkitzen zen”. Kontatu duenez, urtebete lehenago bere arreba etorri zen lehengusu baten etxera. “Berak esan zigun hemen gauzak hobeto zeudela eta etortzeko. Hala, amarekin etorri nintzen. Aita hilda zegoen ordurako, eta beste anaia, berriz, Avilan geratu zen, ordurako ezkondata eta bi umerekin baitzegoen”. Trenean etorri ziren biak. Gaueko 00:00etan hartu, eta hurrengo eguneko 20:00ak aldera iritsi ziren Zumarragara. “Ia egun osoko bidaia! Geldialdi guztiak egiten zituen tren hark”.

Bizitza erdia gure artean daraman beste bat da Karol Belaustegi estatubatuarra. 1991. urtean etorri zen, 24 urte zituela. “Senarra, bergararra, Estatu Batuetan ezagutu nuen, eta ezkondu eta familia bat eratzeke leku hobea iruditu zitzaigun Euskal Herria. Lehendabiziko aldiz etorri nintzen, hemengo bizimoduak ni haurra nintzenekoa gogorarazi zidan. Gaur egun, ziur aski, ezin dira Ameriketako Estatu Batuetan haurrak eskolara bakarrik bidali, edo kalean jolasten ibili. Nik hori bizi izan zuen han, eta hau ere horrela iruditu zitzaidan”. Hala ere, aitortu du ez zela erraza izan hona etortzeko erabakia hartzea: “Nire ingurukoek ez zuten erabakia oso gustura hartu, iruditzen zitzaien nire bizitza galbidera neramala”.

90. hamarkadatik bizi da ere Giovanni Zanon italiarra. “1994-95 urteetan ezarri ginen Zumaian bizitzaren definitiboki, aurretik urte batzuetan hara eta hona ibili ondoren”. Italiar honen historia maitasun tantek arrazoitzen dute. “Jone, nire emaztea, Italian ezagutu nuen. Nire herriko bailara batean, sagarra ekoiztea dute bizibide, hori besterik ez. Hori horrela, ikasketak ordaintzeko, urtero joaten nintzen sagarrak biltzera 40 bat egunez hango familia etxe batera, eta 1989. urtean, Jone ezagutu nuen han”.

Irina Tchitchenko errusiarrak ere maitasun kontuengatik utzi zuen ere bere jaioterria. “Nire senarra zarautzitarra da, eta Errusiara joan zen lanera 1994. urtean. Bingo bat zabaltzera joan zen, eta ni bertan ezagutu ninduen, han lanean hasi nintzelako”. 1998an hona bizitzera etortzeko erabakia hartu zuten. “Hasieran Menorcara etorri ginen, nire gizona han ari zelako lanean. Denera, 3 urtez egon ginen han, baina ni aspertu egin nintzen irla batean bizitzen”. Hala, Penintsulara joateko ideiarekin, Kataluniara abiatu ziren. Bertan, lan egi-

teko aukera zabaldu zitzaion Irinari. Errusiarrak oporretara joaten hasi ziren, eta hotel batean lan egiten hasi zen. “Urtebetez egon ginen han, ni haurdun geratu eta senarrak Euskal Herrira bueltatu nahi izan zuen arte. Hala, Zarautzera etorri ginen aurrena, baina etxea erosterakoan, Zumaian aukera polita izan genuen, eta horrelaxe etorri ginen Zumaia, duela 10-11 urte”.

Kalin Kamenov bulgariarraren kasua ezberdina da. 2003. urtean etorri zen lehendabiziko aldiz herrira. Ondorengo 3 urteetan udaran bakarrik etortzen zen lanera. “Nire ama Zumaian bizi zen aurretik, eta berak bilatzen zidan udaran lan egiteko aukera”. Baina ordurako krisia hasita zegoen han,

prezioek asko egin zuten gora eta soldatek, aldiz, jaisteko bidea hartu zuten. “Momentu batean, sarrera baino gastu gehiago nituen, eta Zumaian geratzea erabaki nuen. Egia esan, ez nuen inoiz pentsatu hemen geratuko nintzenik”.

Inoiz Txinatik aterako zenik ere ez zuen pentsatu Chenshi Fu gazteak. Duela 6 urte etorri zen, 20 urterekin. “Hasieran Deban bizi izan nintzen 4 hilabetez, gero Mutrikun beste 4 hilabetez, eta, azkenik, Zumaia etorri nintzen. Egia esan, inoiz ez nuen pentsatu Europara etorriko nintzenik, ez ikastera, ezta lanera ere. Egun batean aitak galdetu zidan ea Europara etorriko nintzen lanera, eta baietz erantzun nion”. Ikastera ez zitzaion gustatzen, eta, hala, unibertsitatea utzi eta hona etortzeko prestatu zen. “Aitaren lagun bat bizi zen hemen, eta harengana etorri nintzen. Nire nagusia zen, baina orain Txinan dago berrira”.

Unibertsitateko ikasketak amaitzera etorri zen, aldiz, Kanariar Uharteetara lehendabizi, Valentina Palmero venezuelarra. “Nire aitona kanariarra da, eta han etxea dugu. Beraz, hori zen Espainiara etortzeko erreferentzia puntua. Hona arkitektura ikasketak amaitzera etorri nintzen 2002. urtean. Bertan, flamenkoa ezagutu nuen, eta erabat harrapatu ninduen. Horrela, dantza ikasketak egiten hasi nintzen. Geroago, sukaldari ikasketak egiteko aukera sortu zitzaidan, eta Zarautzera etorri nintzen, Aiala eskolara. Bertan 2 urtez ikasten egon eta Getariako Iribar jatetxean egin nituen praktikak. Han nire gizona ezagutu nuen, Oscar, eta Zumaia etorri nintzen”.

Said Saadi marokoarra bizimodu hobe baten bila irten zen etxetik, eta pixkanaka bere lekua egiten ari da orain dela 2 urtetik Zumaian. “Ferryan pasa nuen itsasoa Penintsulara etortzeko. Ceutan hartu nuen barkua eta Algecirasera iritsi nintzen. Aurreztu egin nuen dirua bidaia horrela egiteko. Pateren kontua oso gogorra da”.

Penintsula zapaldu zuenetik, 2010ean, Malaga, Alacant, Galizia eta Oleretan egon da bizitzen, Zumaia etorri aurretik.

Jaioterriko bizimodua

Ez dira urte asko pasa Said Saadi hona etorri denetik, eta, be-

KALIN **KAMENOV PETROV**

“EZ DAKIGU ZEHAZKI NONDIK GATOZEN, ETA HORRETAN ANTZA DUGU ZUEKIN”

Jatorria: Bulgaria.

Adina: 36 urte.

Lanbidea: Kalari tabernako sukaldean egiten du lan, laguntzaile.

Familia: Emaztea eta 2 seme-alaba.

Erlijioa: Kristaua da, baina ez praktikantea. Bulgarian kristautasuna da nagusi, baina musulmanak ere badaude. Garai batean turkiarren menpe egon zen herrialdea, eta orduan asko musulman bihurtu ziren. Ordutik, musulman batzuk geratzen dira.

Hizkuntza: Bulgariarra. Etxean bulgariarrez hitz egiten dute.

“Lanera hona etorri behar nintzenean, amak esan zidan gaztelania ikasteko. Liburu bat erosi nuen Bulgarian, eta horrela ikasi nuen oinarizkoa”. Euskara ikasten ere ibili da euskaltegian.

Afizioak: Interneten ibiltzea. Bulgarian halterofilia ere egiten zuen, baina hemen ez du denborarik.

Pomorie izeneko herri txiki batekoa da Kalin. Biztanle aldetik, Zumaia baino zertxobait handiagoa, kostaldean dago, baita ere, eta turistikoa da. Klima aldetik, udara oso beroa du, eta negua, aldiz, oso hotza (15-20 gradu zero azpitik).

“Bulgarian beti egon izan da krisia. Lehen komunista zen, eta orain demokrata da, baina gauzak ez dira asko aldatu. Esaten dute krisia amaitzen ari dela, baina ez dakit... 2006tik ez naiz bueltatu”.

Bulgariako unibertsitate batean, gainera, orain dela urtebete, euskal ikasketak jarri dira. “Historia galdua du Bulgariak. Ez dago idatzia, eta galdu egin da. Historia modernoa dakigu, besterik ez. Ez dakigu zehazki nondik gatozen, eta horretan antza dugu euskaldunekin. Hizkuntza ere nahasketa bat da. Antzinako bulgariarra, eslovakiarrarekin nahastuta...”.

Sukaldean egiten duzu lan. Bulgariako janaria eta hemengoa desberdinak dira?

Beno, denetarik dago. Gauza batzuk ezberdinak dira, beste batzuk antzekoak, eta berdinak ere baditugu. Ezberdinena da, akaso, guk espezie gehiago erabiltzen dugula”. Hemendik eskerrak eman nahi dizkie nagusiei, Kalarikoei. “Oso gustura nago eta asko lagundu didate”.

WIKIPEDIA.ORG

GARBIGAILUA
L73481
• 8 kg
• 1.400 rpm

449€

KONBIA
583800CTXO
• No frost
• 200 X 60

749€

AEG

HILABETEA

ZURIA

379€

INOX

439€

ONTZI
GARBIGAILUA
F55022MO /
F55022WO
• 5 programa
• A+

**ZARTAGIN SORTA
OPARI**

INDUKZIO PLAKA
HK633220FB
• 3 indukzio gune

449€

**MUNTATZEA
BARNE**

**ZARTAGIN SORTA
OPARI**

LABEA
BP3013021M
• Pirolitiko
• Barneko gidariak

449€

**TOSTADORA
OPARI**

LEHORGAILUA
T75370AH2
• A+
• 7 kg

699€

ENDAÑETA ZUMAIA
ELEKTROGAILUAK

Erribera, 8 Tel. 943 861 694
www.endanetazumaia.com

raz, jaioterriarekiko oroitzapenak ez dira hain urrunak oraindik. Are gehiago: tarteka hara oporretara joan izan da. Baina han zer egiten zuen galdetutakoan, hau izan da bere erantzuna: "Ikasi eta lana. Gaztetatik egin ditut bi gauzak, 15-16 urterekin hasita. Senide asko gara familian, eta lagundu egin behar genion elkarri, etxea eta familia aurrera ateratzeko. Eskolako oporretan lan egiten nuen, gero eskolara-ko liburuak erosteko aukera izateko. Aitak etxetik kanpo lan egiten zuen, baina amak ez. Normalean emakumea etxean geratzen zen lanean, etxeko gauzak egiten, bazkaria prestatzen... Hori orain aldatzen ari da, hala ere".

Cesareo Hernándezentzat 55 urte pasa dira geldialdi guztiak egiten zitu-
en tren hark Zumarragaraino ekarri zuenetik, baina ordura arteko bizimodua presente du oraindik memorian. "Oinarritzko ikasketak egin eta lanean hasi nintzen, aurrena nekazaritzan eta gero aroztegi batean. Hain zuzen, hortik datorkit egurrezko gauzak egiteko afizioa". Aitortzen du ez zitzaioala askorik kostatu Euskal Herrira etortzeko erabakia, eta ez zuela gauza askorik laga han: "Anaia eta lagunak, jakina. Etxe zaharra ere utzi genuen, orain berriua daukadana, eta apenas gehiago. Garai hartan, aroztegi-
an, hilean 15 pezeta irabazten nituen. Zumaia-
ara etorri nintzenean,

aldiz, portuko lanean, orduko 5 pezeta. Egune-
ko 50 pezeta, gutxi gorabehera. Hiru urte geroago joan nintzen lehenengo aldiz berriro ere gure herrira, bisitan. Ongi jantzita eta diru pixka batekin joan nintzen, eta hango festetan dena gastatu nuen [barrez]. Hala ere, soldata horrekin, aurrezteko ez ze-
goen aukera askorik. Jateko eta janzteko aukera ematen zuen, baina etxe bat erostea denbora gehiagoko kon-
tua izan zen. Hona etorri eta 15-20 bat urtera erosi genuen etxea".

Karol Belaustegik, aldiz, bere pasioa utzi zuen Estatu Batuetan: arkeo-
logo lana. "Familia eta lagunez gain, Arkeologia ere utzi nuen. Hango basoen zerbitzuan egiten nuen lan. Askogustatzen zitzaidan lanbidea. Alde batetik, ikasi nuenean egiten nuelako

lan, eta bestetik, basoan egoten nintzelako; asko gustatzen zait mendia".

Giovanni Zanonek ere familia eta lagunez gain, pasio duen arlo bat utzi zuen albo batera: musika taldea. "Aitaren enpresa, lagunak, familia... Eta musika ere bai. Falta handia sumatu nuen, hasieran batik bat. Gainera, taldekideak oso lagunak ginen".

Irina Tchitchenkok bizimodu lasaia zeraman Errusian. "Ikasten eta lanean ari nintzen. Gurasoe-
kin bizi nintzen eta

KALIN KAMENOV: "Oraindik pentsatzen dut egunen batean Bulgariara bueltatu egingo naizela"

*Kalitatezko
produktuak*

*Gipuzkoako
Okelaren
Ziurtagiria:
GI-OKELA*

ZUMAIA
Basadi auzategia, 4.
Tel./Faxa: 943 860 621

ZARAUZ
Salegi kalea, 14.
Tel./Faxa: 943 890 215

Juanjo Larrañaga harategia

7 MARES
7 MARES izotzuak

Arrain eta mariskoak

Barazkiak eta aurrez prestatutako jakiak

Zuloaga plaza, 1
tel. 943 862 309

a3

Alai auzategia 8
20750 Zumala (Gipuzkoa)

Diseinu zerbitzuak
tel.: 943 14 31 22

Kopiak eta materiala
tel/Faxa: 943 14 31 20

a3 kopia eta diseinu zerbitzuak
a3zumala@terra.es

LIBRURIA

AIZPURUA

Aita-Mari auzategia, 17
tel. 943 861 569

Egin zaitez
BALEIKEO
bazkide

BALEIKEO
GERRAKO BOST
DESAGERTU
AURKITU ENTUZTE

ALBERDI
dekorazioa

• Eskaiola
• Pladur-a

696 726188
943 143261

Egin zaitez
BALEIKEO
bazkide

BALEIKEO
GERRAKO BOST
DESAGERTU
AURKITU ENTUZTE

ALGORRI TABERNA

ERRIBERA KALEA 2 - ZUMAIA

ANA
ETXKO ZAPIAK

Ignacio Zuloaga enparantza
tel. 943 861 157
anastaeokozapiak@telefonica.net

ILEA PAINDEGIA

D'Ana

Kantauri plaza, 6. behea
tel. 943 117 408

Ardantzabide
ALTZARIAK-AROZTEGIA

www.ardantzabide.com

Erakusketa: Hego kalea, 4-5
Denda: Txomin Agirre, 4
Tel.: 943 862 532

Aroztegia: Santiago, 40
Tel.: 943 861 631

ARGISUN
ENERGIA-KONPONBIDEAK

- Berokuntza sistemak
- Giroitza
- Iturgintza
- Energi berriztogarriak
- Eraginkortasun energetikoa

Basadi auzategia 5
tel. 943 861 995

www.argisun.com
info@argisun.com

OKINDEGIA
Arkupe

ZUMAIA

Naupaka 2 - tel. 943 561 501

OGI-EDER

ARRUTI
Baltasar Etxabe 2/9
Zumaia 943016429

AUTOS ZUMAIA

Urola plaza, 3-5
tel. 943 861 485

Bakun
ITZULPEN ETA ARGITALPEN
ZERBITZUAK S.L.

San Isidro, 25
20749 Arroa

tel./faxa 943 148 306
bakun@euskalnet.net

Basadi
albaitaritza

Ribaitaria
Itzi Garmendia

Basadi, 7, behea - tel. 943 143 310
www.basadi.net
www.basadiilnivi.com

Golez: 11-13 / Arrabaldoz: 16-19:30 / Astetuen goizean eta larunbatean itala
Lamiakidatzen: 605 728 737 Etxez ebeko zerbitzuak

BASUSTA
ERRETEGIA

Patutia Etxezarreta, 25
tel. 943 862 073

Braky's
Okindegia Kaketegia

Izaga kalea, 2
20750 Zumala (Gipuzkoa)
Tel.: 943 57 07 79
Móvil: 649 967 289

VALENTINA **PALMERO CISNEROS**

“ORAIN EZIN DA VENEZUELAN BIZI”

Jatorria: Caracas. Venezuela.

Adina: 33 urte.

Lanbidea: Enpresaria da, jostundegi bat du, amarekin batera.

Ikasketak: Arkitekturan lizentziatua da eta sukaldari ikasketak ditu. Sukaldaritzak ekarri zuen Euskal Herrira, hain zuzen. Caracasen ballet klasikoko karrera guztia ere egin zuen.

Familia: Zumaian, ama dauka. Tenerifen, berriz, aita. Anaia eta haren emaztea orain urtebete etorri dira Zumaia. Bestalde, gizona dauka (madrilدارra) eta alaba bat.

Erlijioa: Katolikoa, baina ez praktikantea.

Hizkuntza: Gaztelania. Alabak eskolan euskaraz egiten du, eta etxean beraien artean gaztelaniaz mintzatzen dira.

Afizioak: Dantza, batez ere flamenkoa, eta jatea.

“Gaur egungo Venezuela, nire ustez, kaos hutsa da. Bai, hori da hitza. Herrialdea tamalgarri dago, eta bertakoak ere horrelakoak dira. Baina, beno, berez, venezuelarren izaera oso irekia da”. Herrialdean korrupzio handia dagoela aipatu du, eta orokorrean egoera txarra dagoela. “Seguritatearik ez dago. Oso polita zen, paisaia zoragarriak zituen, baina dena puskatu dute: gezurrekin, korrupzioarekin... Ez du turismoak funtzionatzen, ez du ezerk funtzionatzen. Nire ustez, ezin da orain bertan bizi”.

Lehendakari aldaketak ere ez du konbentzitzen. “Malduro dago, baina niri ez zait gobernatzaile egokia iruditzen. Berdin zait zein pertsona dagoen gobernuan, gauza da mentalitatea aldatu egin behar dutela. Eta hori oso zaila da”.

familia eta lagunak utzi nituen han. Orduan lan asko zegoen, eta ez zen drama bat lana uztea. Gainera, nik ez nuen pentsatzen betirako joango nintzenik Errusiatik, eta ez nintzen sentitzen atzeritarra hona etorri nintzenean. Jaioterriaren falta sumatzen duen ala ez galdetutakoan, argi azaldu du: "Batzuetan bai, jakina. Oso ongi moldatu naiz honetara, baina normala da norberaren herriaz ere akordatzea. [Barrez] Gure esatera batek dio hiru pertsona elkartzen bagara, vodka botila bat behar dugula. Baina Donostian ere badugu errusiarren taberna bat, eta batzuetan joaten naiz Zumaian bizi den beste errusiar batekin. Baina ez naiz oso zalea. Niri pertsonak ezagutzea gustatzen zait, baina ez errusiarrek direlako bakarrik. Horregatik, ez naiz soilik errusiarretara mugatzen".

Chenshi Fuk unibertsitateko Ingles Filologiako ikasketak eta gurasoak utzi zituen han. "Alaba bakarra naiz, eta horrek pena ematen dit. Gurasoak triste daude ni hain urrun bizi naizelako". Han lagunak ere bazituen, eta gurasoez gain, familiako beste partaide batzuk ere bai. Hemen, aldiz, bakarrik dago. "Pozik nago, hala ere; egun batzuk tristeak izaten ditut, baina normala da. Lagunak ere baditut hemen. Txinatarrek dira, batez ere. Klima aldetik ere oso atsegina iruditzen zait".

IRINA
TCHITCHENKO:
"Euskara jakiteak
asko lagundu dit
harremanetan"

Egokitze prozesua

Herriminik ez duelako edo, Valentinari ez zitzaion zaila egin hemen integratzea. "Oso ondo moldatu nintzen, egia esan. Kanariar Uharteetara iritsi nintzen, eta ez nuen, nire herrialdean bezala, segurtasunik eza ikusten. Urte eta erdi egon nintzen han, eta ez nintzen askorik akordatu Venezuelaz".

Ondoren, Euskal Herrira etorri zen, Zarautzera, zehazki, eta jendearen hizketako formak harritu zuen pila bat. "Gaztelaniaz hitz egitean bazirudien errietan ari zitzaizkidala. Baina, beno, segituan ohitu nintzen. Behin ateak zabaltzen dizkizutenean, gainera, taldean sartzen zarenean, konfiantza ematen dizu hemengo jendeak. Hitza ematen duzue, konfiantza, eta, gainera, betirako izan ohi da". Baina Valentinari herri txiki batean bizitzeak pixka bat kosta egin zitzaion. "Hiriburu handi batetik nator eta horrek ematen dizun anonimotasunaren falta sumatu dut. Nire gizonari, aldiz, asko gustatzen zaio jendea ezagutzea, kasu egitea, hitz egiten geratzea... Caracasen nengoeanean, nahi nuena egiten nuen inori azalpenik eman edo juzgatua sentitu gabe. Hemen hori zaila da".

Cesareok ere arazorik gabe egokitu zela kontatu digu. "Ez euskaldunekin, ezta ni bezala etorritakoekin ere, ez dut inoiz

ERROTA

OPIL OKINDEGIA

*era guztietako tarta
eta pastelak*

LABEA:

Santixo auzoa TEL: 943 86 00 00

Erribera, 2 TEL: 943 14 30 01

Juan Belmonte, 5 TEL: 943 86 03 00

Basadi, 4 TEL: 943 14 32 21

P. Etxezarreta, 42 TEL: 943 86 25 28

Alai, 8 TEL: 943 86 25 60

CHENSHI **FU**

BAKARDADEARI IRRIBARRE EGINEZ

Jatorria: Guangzhou hiria. Txinako hegoaldean. Hong Kong-etik gertu.

Adina: 26 urte.

Lanbidea: Dendaria.

Ikasketak: Unibertsitatean Ingeles Filologia egiten hasi zen. Urtebete egin eta utzi egin zuen, ez zaiolako ikastea gustatzen.

Familia: Hemen ez du familiarik.

Hizkuntza: Txinera. Gaztelania dendan, Interneten, kalean... ikasi du. Hona etorri aurretik, ez zekien batere ez. Euskaraz hitz batzuk bakarrik dakizki.

Erlijioa: Txinan gehienbat budistak dira. Bera eta bere familia, ordea, ez dira erlijiodunak.

Afizioak: Idaztea asko gustatzen zaio. Interneteko atari batean idazten du. Jadanik 3 eleberri argitaratu ditu bertan, eta orain laugarrena idazten ari da. Gai nagusitzat maitasuna jorratzen du; gazteen arteko maitasun harremanak, batez ere. Gauetan idazten du, eta lan gutxi dagoen hilabeteetan ere bai. Guztiak txinera idazten ditu. "Ez dakit oso ongi idazten, baina asko gustatzen zait".

Guangzhou hirikoa da Chenshi. "Milioika biztanle ditu nire hiriak". Zumaiera etorri zenean, herri txikia iruditu arren, asko gustatu zitzaion.

"Etorri nintzenean, konpainia gehiago nuen, nire izeba bat ere hemen zegoen. Batzuetan triste jartzen nintzen, hala ere, makina bat negar egindakoa naiz". Baina orain pozik dago, ohituta hemengo bizitzara. "Orain bakarrik bizi naiz, eta lan ere bakarrik egiten dut. Egun batzuk tristeak ditut, baina hori normala da". Hasieran bizi-moduarekin eta hizkuntzarekin izan zituen zailtasunak, baina orain nahikoa ondo moldatzen dela dio. "Zumaiaetik hondartza da gehien gustatzen zaidan tokia. Kostaldea asko gustatzen zait, nahiz eta niri eguzkia hartzea ez gustatu [barrez]. Baina asko gustatzen zait itsasoari begiratzea, erlaxatu egiten nau".

Bueltatu zara Txinara hemen zaudenetik?

Bai, hasieran urtean bitan joaten nintzen (nire izeba hemen zegoenean). Orain, soilik urtean behin joaten naiz. Urrian izan nintzen. Izeba Txinara bueltatu da, ez dagoelako biontzat lanik.

Gurasoak etorri dira hona bisitan?

Bai! Aitari asko gustatu zitzaion. Amari ez hainbeste. Ez zuen ezer ulertzen, ezin zuen inorekin hitz egin, eta horregatik zaila egiten zitzaion hemengo bizimodua. Aita lasaiagoa da, eta gustatu zitzaion.

BEDUA ITURGINTZA S.L

ANTONIO AZPILLAGA

- KALEFAKZIOA
- ZORU BERO-EMALEA
- GAS INSTALAZIOA
- GAS NATURALA
- BAINUGELAK ETA SUKALDEAK

Jose Mari Korta Industrigunea, 9
20750 ZUMAIA - Gipuzkoa
tel. 943 143 369

EGOKI

Erloju
eta bitxi denda

E. Gurrutxaga plaza, 6
tel. 943 861 787

BEHEKO PLAZA

taberna-jatetxea

- Eguneko menua
- Karta
- Pizzak
- Taldeentzako menu bereziak

BERRITUA

Eusebio Gurrutxaga plaza
Tel. 943861700

SAGARDO EKOLOGIKOA

www.ekainsagardoa.com • Tel.: 943 148 033

Erribera kalea, 6 20750 Zumala tel. 943 143 097
ekinsl@ekinsl.com www.ekinsl.com

Instalazio elektrikoak
Telekomunikazioak
Informatika
Internet

DIGITAL+

ERNIO TABERNA

V. Arrate, 3

Tel. 943 860 045

ERROTA
OPIL-OKINDEGIA
SANTILLO AUZOA, 32
20750 ZUMAILA
TEL: 943860000
943860612
FAX: 943860977
errotat@errotat-okindegia.com

ERTZ INFORMATIKA

Portatilak
konpontzeko
zerbitzu berria

Eskaia surretan
konpromisorik gabe,
DOAN

Beheko plaza

tel./faxa: 943 143 395

Galdona

burdindegia

Mendara mendiak, 1 tel. 943 861 117 - 943 143 346
Juan Belmonte, 15 faxa 943 861 330

GANBARA

Taberna

Juan Belmonte, 5 tel. 943 861 057

kafetegia

Txomin Agirre kaia

Tel. 943862181

ZATOZTE

zatozte.bakailaudenda@gmail.com

Juan Belmonte 4 behe 20750 Zumala

TF 943865383

Egin zaitez
BALEIKE
bartzide

GOIKO TABERNA

Erribera, 9

tel. 943 861 391

goiz
argazkiak
ARGAZKI ESTUDIOA | ESTUDIO DE FOTOGRAFIA

www.goizargazkiak.com | goizargazkiak@gmail.com
Txomin Agirre kaia, 2 behe

Ikastegi homologatua

Golden Gate

Institute
hizkuntza eskola

Erribera kalea 1 bis, behe
tel./faxa 943 865 020
goldengateinsti@telefonica.net

SAID **SAADI**

“MAROKON, DENEAN BEZALA, JENDE ONA ETA TXARRA AURKI DAITEKE”

Said Tetuan hirikoa da. Handia da, eta turistikoa. “Hondartzak ditu, hotelak... Gainera, segurtasuna du. Ez da hiri gatazka-tsua”.

Herritarrak ere gehienbat turismotik bizi dira. Hoteletan egiten dute lan, jatetxeak dituzte, gidariak dira... Azken horiek garrantzitsuak dira turistentzat. “Desertu aldera joanez gero, eta haizea aurkitu, hondarrak bideak tapatu egin ditzake eta norae-zean geratu. Beraz, laguntza handia ematen dute gidariek”.

Nolakoak dira marokoarrak?

Denean bezala, jende ona eta txarra aurki dezakezu. Baina hori ez da Marokoko gauza bat. Edozein tokitan berdina gertatzen da. Baina, orokorrean, jende atsegina da, abegikorra.

Jatorria: Tetuan. Maroko.

Adina: 38 urte.

Lanbidea: Azokako dendaria. Batez ere haurren arropa saltzen du. Gipuzkoatik zehar ibiltzen da azokaz azoka.

Ikasketak: Oinarrizkoak.

Familia: Emaztea marokoarra du (nahiz eta hemen ezagutu duten elkar), eta haurra izango dute laster.

Hizkuntza: Arabiarra. Frantsesa, ingelesa eta gaztelania ere badakizki. Eskolan hizkuntza asko erakutsi zizkioten. Ceuta ondokoa izanik, gaztelania han ikasi zuen. Euskaraz ere hitz batzuk egiten ditu. “Etxean liburu bat dut, eta hortik ikasten dut. Kalean ere zerbait ikasten da. Ez daramat denbora asko hemen, baina zertxobait badakit. Jendeari, bezeroari, gustatzen zaio, gainera, guk euskaraz jakitea. Aberasgarria da, gainera, hizkuntzak jakitea”.

Erlijioa: Musulmana. Etxean errezatzen du. Orion badute elkartzeko toki bat, baina berak, batez ere, etxean errezatzen du. Ongi iruditzen zaio errezatze toki hauek egotea hemen. Erljio guztiak errespetatzen ditu.

Afizioak: Kirola egitea

gustatzen zaio, gimnasia joaten da. Horretaz aparte, gauza askorik ez du egiten. Denbora lanean, etxea garbitzen... pasatzen du.

"HIRU BELAUNALDI GEROAGO, NIRE FAMILIAREN JATORRIZKO HERRIALDERA ITZULI NAIZ"

Reno, Nevada. Kaliforniatik gertu. Birraitonak fundizioan lan egiten zuen Bizkaian, eta Estatu Batuetara joandakoan, Seatlen hasi zen lanean, bertako ontziola batean. Garai hartan, Ameriketako Estatu Batuetako gobernuak atzerritarrei eskaintzen zien lur zatiari probetxua emanez, hotel bat eraiki zuen Nevada erdian. "Euskal Herritik joaten zen jendea bertara lanera, batez ere artzain". Ordutik, familiaren oinarriak eta jatorria Renon kokatzen dira.

Renoko Unibertsitatea aski ezaguna da, eta euskara ikasketak ere eskaintzen dira bertan. Karolek berak, Antropologia ikasten ari zela, euskal kulturako ezagutzak hartu zituen.

Birraitona Estatu Batuetara joan zen, eta Karol, aldiz, handik Euskal Herrira. "Fenomeno bat da, eta esaten dutenez, norbait atzerrira joaten bada, hiru belaunaldi behar dira familiako norbait berriro jatorrizko herrialdera bueltatzeko. Kuriositatea nuen nire familia zati baten oinarriak ezagutze-ko, hemengo kulturaren berri jakiteko... Horrek asko lagundu zidan integrazioan".

Nolakoak dira amerikarrak?

Ume handi batzuk bezala definituko nituzke. Inozenteak dira, maltzurtasunik gabekoak eta beraien buruarengan pentsatzen dute. Baina ez dira egoistak. Bakoitza bere bizitza aurrera ateratzen saiatzen da, eta horri ematen diote garrantzia. Askok ez dakite zer pasatzen den kanpo politikan, edo nola ikusten dituzten atzerrian amerikarrak. Zoriontasun indibiduala bilatzen dute. Hori da beraientzat garrantzitsuenak.

Zerk harritu zaitu hemendik?

[Barrez] Gauetan, afaltzeko, arrautza frijituak jateak! Orain ohitu naiz, baina oso arraroa egiten zitzaidan. Bestalde, janaria, gailetak, esaterako, esnetan edo kafetan sartzea ere bai.

Horretaz gain, kontaktu fisikoa izateak ere harritu egiten ninduen. Hori, beharbada, nire izaerari loturiko kontu bat da. Baina, adibidez, taberna batean sartu eta jende asko badago, kontaktu fisikoa ekiditea ezinezkoa da, noski, eta horrek 'iraindu' egiten ninduen. Orain normaltzat daukat, asko gustatzen zaidan ideia bat da, gainera, baina hasieran kostatu egin zitzaidan ulertzea.

**CASA
BASUSTA**
LORATEGIA

*Ezkontzak, Bataioak, Jaunartzeak,
Lore-zentruak, Koroak,
Landare naturalak eta artifizialak,
Zeramika-lanak eta zumezko saskiak*

Izena: Karol Belaustegi. Abizenak nahiko komeria eman zizkion txikia zenean, "eskolako zerrenda pasatzean, oso luzea suertatzen zitzairen irakasleei, arraroa, eta jakinda euskalduna zela, are gehiago. Baina nik eta nire familiak oso presente izan dugu betidanik hemengo jatorria dugula".

Jatorria: Hainbat herrialde nahasten zaizkio jatorrian: Suedia, Alemania, Euskal Herria. Bere birraitona joan zen Markinatik Estatu Batuetara.

Adina: 46 urte.

Lanbidea: Ingeleseko irakaslea.

Ikasketak: Antropologia. Estatu Batuetan arkeologo aritu zen.

Familia: Senarra eta bi seme-alaba.

Erlijioa: Katolikoarekin hezi zuten; beraz, alde horretatik ez du arazorik izan gizarte honetara egokitzeko bai egutegi, santu... aldetik. "Antzeko balioak ditugu". Baina guztien gainetik, familia du oinarritzat. "Hemen estimatzen ikasi dudana gauza bat da, eta asko baloratzen dut familiaren kontzeptua".

Hizkuntza: Ingelesa. Birraitona-amonek euskaraz egiten zuten beraien artean, baina umeei ez zieten erakutsi. Hala, semeak, hau da, Karolen aitona, ingelesa eta gaztelania ikasi zituen. Emazteak, aldiz, amonak,

ingelesa eta alemana zekizkien. Izan ere, jatorri alemaniarretik zetorren. Bien arteko seme-alabek, aldiz, hau da, Karolen aitak tartean, ingelesa baino ez zuten ikasi. "Orduan, auzoan herrialde ezberdinetako jende asko zegoen (Italia, Portugal, Suedia...), eta orduko joera soilik ingelesez egitea zen. Ez zuten pentsatu ere egiten beste hizkuntza bat jakitea zeinen aberatsa izan zitekeen". Beraz, Karolen aitak soilik ingelesa ikasi zuen, eta berak ere bai; ez gaztelania, ezta alemana ere. "Aitonak oso gaizki pasa zuen ingelesa ikasten, eta orduan ez zien seme-alabei ere gauza bera opa nahi izan".

Karolek gaztelania hemen bizi denetik ikasi du, kalean. Euskara, aldiz, etorri zenean euskaltegian ibili zen eta berriro ere bai bigarren haurrarekin haurdun egon zenean. Guztia ulertzen du, eta hizketan ere nahikoa badaki. "Hala ere, hobetu eta gehiago ikasiko dut". Bere umeei ere ingelesa oso ondo dakite. "Nik ingelesez egin diet txikitatik eta aitarekin euskaraz egiten dute".

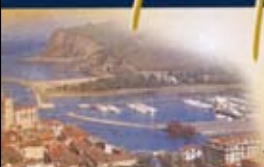
Afizioak: Botanika. "Nire pasioa da, baina orain alde batera utzia dut". Familian egitea gustatzen zaiena batez ere mendira joatea eta bidaiatzea da. Oso garrantzitsua ikusten du hori. "Guretzat, gure haurrei egin diezaiekegun oparirik handiena mundua erakustea da".

Egin zaitez
BALEIKE
bazkide

GERRAKO BOST
DESAGERTU
ALBATU DITUZTE

Cure-Txokoa
aberna

Upela plaza, 4
20750 Zumaiak
Tel.: 943 86 09 70

English School
Harvest

...eta udaran Ingalaterrara ingelesa praktikatzera
www.academiaharvest.com

San Jose, 11 bis tel. 943 143 334

API
ibai
gain
inmobiliaria

Ricardo Azkue
API 399

Txomin Agirre 4, beheak
tel. 943 862 651
faxa 943862748

rjzicue@euskalnet.net

ilarfi

Alai auzategia, 2
Tel. 943 24 50 20

**INPERNUPE
ELKARTEA**

Erribera kalea 16. Tel. 943 861 523

IRUITZ

Ileapaindegia Mistoa

San Telmo, 12 • 20750 ZUMAIK (Gipuzkoa)
Tel.: 943 860 760

TXALAPARTA
OPARIK

Angelos Soratu, 2
20750 ZUMAIK (Gipuzkoa)
tel. 943 143 089
faxa 943 430 637

Itzurun, S.L.
Aroztegia

Ateak, leihoak, tarimak, armairu enpotsatuak...

Itzurun Zuhaitzibidea, 2 beheak
Tel. / Fax: 943 86 15 65

ORRAZTEGI
ZUMAIK

943 862 083

JUARISTI
jatetxea

Arrainak eta haragiak aukeran
Eguneko menua
Jangela klimatizatua

Basadi auzategia, 10 tel. 943 861 853

Kaia

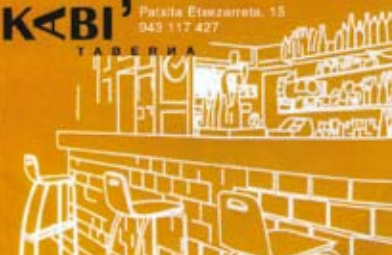
Pintxoak eta
otartekoak

Txomin Agirre kale, 8

KABI Patxita Etxezarreta, 15
943 117 427

TABERNA

Kaithermik S.L.

Arotzeria metalikoa
Aluminiozko leihoak ZTHrekin,
PVCzkoak eta mistoak

Santiago auzoa, 20 Tel./faxa: 943860320

kalari

Upela plaza, 8
tel. 943 862 517

PAPER diseinu grafikoa

Roberto Gutierrez
696 211 111 • rgutierrez@rgutierrez.org • www.rgutierrez.org

Kresala
Taberna

Julio beobide 3, tel. 943 019 869

CESAREO **HERNÁNDEZ LÓPEZ**

50EKO HAMARKADAKO MIGRAZIO OLATUAREN LEHENENGO SEMEETAKO BAT

La Horcajada deitzen den herri txiki batekoa da Cesareo, Avila hiri-burutik 75 bat kilometrora. “Nekazaritzatik bizi den herri txiki bat da. 500 bat pertsona bizi dira, baina herri zaharkitua da; izan ere, gazteek alde egin dute handik. Orain, ez da uzta askorik egiten eta batez ere abeltzaintzatik bizi dira herritarrak. Ardiak eta behiak hazten dituzte, gehienbat”.

Udaran biztanle kopurua hazi egiten da. Oso beroa da sasoi horretan. Neguan, aldiz hotz handia egiten du. “Egurra erretzen jarri behar da!”.

Jatorria: La Horcajada, Avila, Espainia. Herri horretatik ateratako lagunak % 90 Zumaian bizi da.

Adina: 74 urte.

Lanbidea: Jubilatua. Lehenengo portuan, gero fabrika batean eta azkenik butanoan egin zuen lan.

Ikasketak: Oinarrizkoak.

Familia: Emaztea eta bi alaba eta semea.

Erligioa: Katolikoa.

Hizkuntza: Gaztelania. “Euskara ikasteko oso baldarra izan naiz, eta ez dut gaitasunik izan. Egia esan, gogo gutxi jarri dugu ikasteko. Kalean ikastea bakarrik zaila da, eta ez dut lortu. Hemen euskaraz baino ez balitz egin, ikastea beste erremediorik ez genuen izango, baina gaztelaniarekin nahikoa zen eta orduan jende asko zegoen Espainiatik etorria. Alabek eskolan gaztelaniaz ikasi zuten; semeak, aldiz, ikasketak euskaraz egin zituen eta euskaraz ondo daki”.

Afizioak: Egurrekin gauzak egitea, hala nola, erlojuak, gurdien maketak, makilak... Jubilatu aurretik ere egiten zituen, baina orain denbora gehiago duenez, gauza gehiago egiten ditu. Lagunekin kartetan jolastera ere joaten da, emaztearekin ibiltzera...

Zumaia etorri zenean, baratzea ere bazuen.

Asko gustatzen zitzaion hara joatea.

Arrantzan ere ibilia da, anguletan, batez ere.

kuttun
lentzeria

erribera kalea tel. 943117936

malaur

MAITE
ILEPAINDEGIA

Arriako plaza, 2 tel. 943 143 278

Maluta
jatetxea • taberna

oilasko erreka • kaxuelitak • ogitartekoak
Izaga, 2 Tel. 943 860 224

CROISSANTERIA

pizzak
hanburgesak
bokatak...

marina

Baltasar Etxabe, 2 Tel. 943 86 22 46

MENDI - ONDO C.B.
Elektrizitatea

Urola plaza, 21 tel. 943 860 074 - 943 861 569

METRO
taberna

ogitartekoak
pintxoak

Upela plaza, 7
tel: 943 537 901

NOIA S.L.
TAILERRAK ETA
KARROZERIAK

Etengabeko garabi zerbitzua

Hego kalea, 83 (Estazioan)
20750 - Zumaia
Tel.: 943 861 363
zumaia@carroceriasnoia.com

Itziar indurtegia, C
20820 - Itziar-Deba
Tel.: 943 606 291
noia@carroceriasnoia.com

636 887 812 (Zumaia)
609 834 438 (Itziar-Deba)
www.carroceriasnoia.com

Nikol
taberna

Arriako plaza 943561516

MARGARI Aruta-denda

Tel. : 943 86 19 20
Harategi Kalea 17 - ZUMAIA

"Muagi"

errehabilitazioa
kirol medikuntza
fisioterapia

RPS: 034/97 Alai Mari, 3. blokea tel. 943 861 691

ETXEGINTZA
OLIDEN
CONSTRUCCIONES Y REFORMAS, S.L.

Era guztietako berrikuntza eta igeltserotza lanak:
FATXADAK ETA TEILATUAK
Sukaldeak, bainugelak...

Tel. 647 040 156 / 686 911 257

OSA
BERNIZATUAK

Zoruen kutxilaketa eta bernizaketa
Parketa jartzea

Estazioko kalea, 12 tel. 943 861 412 - 686 364 149

OSKARBI
KIROLAK

Alai Auzategia, 14 • Arranaltz, 1 Tel. 943 143 112
oskarbikirolak@euskalnet.net

OSTOLAZA
OSTOLAZA ZUMAIA, S.L.

Joxe Mari Kortu Indurtegia, A1 - 4. pab. 20750 Zumaia (Gipuzkoa)
Tel. 943 86 50 68 • Faxa 943 86 13 45
www.ostolaza.com • e-mail: ostol@ostolaza.com

Ostolaza
Altzariak

Julio Beabide Ibilbidea, 1
20750 ZUMAIA (Gipuzkoa)
mueblesostolaza@euskalnet.net

Tel./Faxa: 943 86 13 25

OTEZURI
KAFETEGIA

Gosariak
Ogia
Egunkariak

Sagarbidea, 4 Tel. 943 143 401

inorekin arazorik izan". Oso bertakoa sentitzen da. "Noski, ni Avilan jaiotakoa naiz. Baina hona etorritako lehen egunetik sentitu naiz hemengoa. Jubilatu nintzenetik ere, hemen bizitzen jarraitu dut. Soilik udarako sasoia pasatzera joaten naiz hara, urtean 3 hilabete. Gainera, nire seme-alabak hemen ditut, bilobak ere bai. Eta beraiek dauden tokian egotea da nire betebeharra". Zumaiaiko herriak ere oso ongi hartu zuela gogoratzen du: "Brometan, askok deitzen ziguten *koreanoak* Penintsulatik etorritakoei. Baina gero tratua beti izan da ona. Batzuek pentsatzen zuten inbaditzera etorriko ginela, baina garai hartan guztientzat zegoen lana, eta orduan ez zegoen arazorik".

Karolen kasuan, hasiera pixka bat gogorra egin zitzaion, "familia eta lagun oniritzi handirik gabe etorri nintzen, eta hasiera nahiko gogorra izan zen, hizkuntza ere, gaztelania, hasieran, ez nuelako askorik kontrolatzen. Baina burugogorra naiz, eta familiari erabaki okerra hartu nuela ez onartzeagatik, bertan jarraitu nuen". Bere iritziz, "egokitzea denbora kontua da, eta norberaren erresistentzia ere bai. Nik behatu egiten nuen hasieran, jendearen ohiturak ikusi eta ikasi. Ondoren joaten nintzen ekintzara, behin ezagupenak jakinda. Horretaz gain, senarra hemengoa izateak ere asko lagundu dit, jakina". Integrazio prozesu horretan esaterako, badu Karolek anekdotak atsegin bat. "Beti izan nuen gogoa Sanpedroetako danborradan parte hartzeko, baina euskaraz oso ondo ez nekenez, pentsatzen nuen ez nintzela integratuko. Alabak, ordea, parte hartza animatu ninduen. Ordutik danborradan ateratzen naiz".

Giovanniren kasuan ere, hasierako urteak oso gogorak izan ziren. "Lana aurkitzeko zailtasunak izan nituen eta ia bueltatzekotan egon nintzen, baina azkenean aukera bat sortu zitzaidan. Nire enpresa edo kontsultoria zabaldu nuen". Lanaren arazoa konponduta, oso ongi moldatu da hemengo bizitzara. "Ni askoz ere herri txikiago batetik nator, eta Zumaia oso ongi moldatu naiz. Kostaldea da, eta asko gustatzen zait. Batzuetan mendiko paisaia elur-tuez akordatzen naiz, baina ez, oro har. Jone alboan izateak, eta haren familiak ere, asko lagundu dit adaptazioan. Baina Italiako familiaz eta lagunez ere asko akordatzen naiz, gogoratzen naiz beraiekin, normala da".

Irinari, batez ere, herriaren tamainara egokitzea kostatu zitzaion. "Nire jatorrizko hiriarekin konparatuta, oso txikia da. Baina oso pozik bizi naiz orain, oso herri polita iruditzen zait eta gustura nago. Gaur egun ez dut hiri handi batean bizi nahi. Hemen dena dago hurbil eta ongi komunikatuta, erosoa da. Umeekin ibiltzeko ere oso ondo dago".

Chenshik komunikazio arazoak ditu, batez ere; izan ere, gaztelania ere ez du oraindik gehiegi ezagutzen. "Ez naiz inoiz gaizki sentitu. Jendeak asko laguntzen dit. Batez ere dendan nagoenean eta ez badiet ulertzen, asko saiatzen dira polikia-

go hitz egiten, edo beste modu batean azaltzen". Lanaz gain, eguerdietan adopzioan dauden hiru neskatilari txinera erakusten die. Hori guztia eginda, apenas du aisialdirako denborarik. "Gainera, etxe giroan egotea gustatzen zait".

Txanponaren beste aldean, Kalin dugu. Bere iritziz, ez da hain ongi integratu. "Ez naiz oraindik egokitu. Oraindik pentsatzen dut egunen batean bueltatu egingo naizela. Gainera, ateratzen naizen gutxietan familiarekin ibiltzen naiz. Hala ere, gustatzen zait hemen bizitzea, lasaia da. Garai batean, Bulgariar biolentzia asko zegoen, eta hemen, aldiz, alde horretatik, ez dut arazorik ikusten".

Hala eta guztiz ere, euskara ikasteko ahalegina egiten ari da: "Ikastea gustatzen zait, eta beharrezkoa ikusten dut hemen bizitzeko. Gainera, pertsona asko hasten zaizkit euskaraz hitz egiten, eta nik ezin diet erantzun. Horregatik hasi nintzen ikasten. Ez dut, dirudienez, atzerritar aurpegia!".

Bazterketarik ba ote?

Etorkinenganako bazterketa edo mespretxuzko egoerak askotan ikusi ohi dira komunikabideetan. Gogorra izango da beste toki batera joan eta norberaren pentsaera, jatorri, erlijio, arraza edo ohituregatik gaizki tratatua izatea. Erreportajeiko protagonistak ez dira inoiz Zumaia-tik kanpo jaiotzeagatik bereiziak edo baztertuak izan. "Ni ez naiz inoiz baztertua izan atzerritarra izateagatik, behintzat. Nire izaeragatik beharbada bai, baina hori ni pertsona ezberdina naizelako da, eta ez atzerritarra. Gero eta atzerritar gehiago dago hemen, eta ez dut sekula entzun inori burula edo mespretxurik egiten", aipatu digu Kalinek, hain zuzen ere.

Karol ere iritzi berekoa da. "Askotan jendeak berak gogoratzen dit ez naizela hemengoa nire itxura edo azentuagatik. Jendeak soilik pentsatzen du coca-cola eta hanburgesak besterik ez dugula jaten; hain estereotipatua dago kultura amerikarra!. Eta ez da horrela. Niri, gainera, sukaldean aritzea asko gustatzen zait.

Eta hemengo kulturarekin bat egin dut alde horretatik". Ildo horretatik jarraituz, haxe kontatu digu: "Ez nago ados nire kulturaren edo Ipar Amerikako politikaren hainbat alorrekin, baina horrek ez du esan nahi nire kultura albo batera utzi edo baztertzeko dudarik. Beste kultura bat ezagutzera etorri nintzen hona, jadanik bizitza erdia daramat hemen eta oso pozik nago".

Giovanni ere Zumaiaiko parte sentitzen da dagoeneko. "Integrazioaren bidea ondo atera zait, eta guztiz gizareratuta nago. Elkarre gastronomikoaren bitartez, abesbatzan ibiliz, kirola eginez... Gainera, onartu behar dut kultura aldaketa handiegirik ez dudala sufritu. Antzekotasunak ditugu, eta, beraz, errazagoa izan da beste edonorentzat baino. Hala ere, prozesu bat

GIOVANNI ZANON:
"Italia iparraldekoak
eta euskaldunak
oso antzekoak gara
orokorrean"

CHENSHI FU: "Etorri
nintzenean pertsona
denak berdinak
iruditzen zitzaizkidan"

IRINA **TCHITCHENKO**

HOTZA MAITE DUEN EMAKUME GOXOA

Errusiako hegoaldeko Krasnodar izeneko hirikoa da Irina, Itsaso Beltzaren ingurukoa. Klima epelekoa da. Errusia hartzarekin erlazionatzen dugu, baina hegoaldea epela da. “Lau urtarok ongi bereizten dira han. Udak oso beroak dira, eta neguak ez oso hotzak, [barrez] -12 gradu, gutxi gorabehera”.

Hiri handia da Krasnodar, milioi bat biztanle ditu, gutxi gorabehera. Hegoaldeko hiririk garrantzitsuenak da, kostalde-
ra joateko “pasoko” hiria da. Errusia, Europan eta Asian dago. Bi kontinenteak hartzen ditu. Bereizketa Ural mendiek egiten dute, eta Irinaren hiria Europan kokatzen da.

Ekonomiaren aldetik, Errusia asko aldatu da. Lehen komunismoan bizi ziren, eta orain kapitalismoa da nagusi. Merkataritza eta komertzio asko dago, eta asteko egun guztietan zabaltzen dute. “Nire lagunak, adibidez, harritu egiten dira hemengo dendak duten ordutegi murriztarekin”.

Errusiako politika

Oso totalitarioa da. Putin dago, eta listo. Orain homosexualen kontra joan dira, era batera pentsatzeagatik kartzelara eramaten zaituztete... Gogorra da alde horretatik Errusia.

Jatorria: Errusia.

Adina: 42 urte.

Lanbidea: *Urola Kostako Hitza* banatzen du 2005etik. Horretaz gain, helduen eskolan dabil, Azpeitian.

Ikasketak: Ekonomia eta Produkzioa, Errusian.

Familia: Senarra eta hiru seme-alaba.

Erlijioa: Kristau ortodoxoa da, baina ez du praktikatzen. “Gure erlijioak, katolikoarekin konparatuta, diferentzia batzuk ditu”.

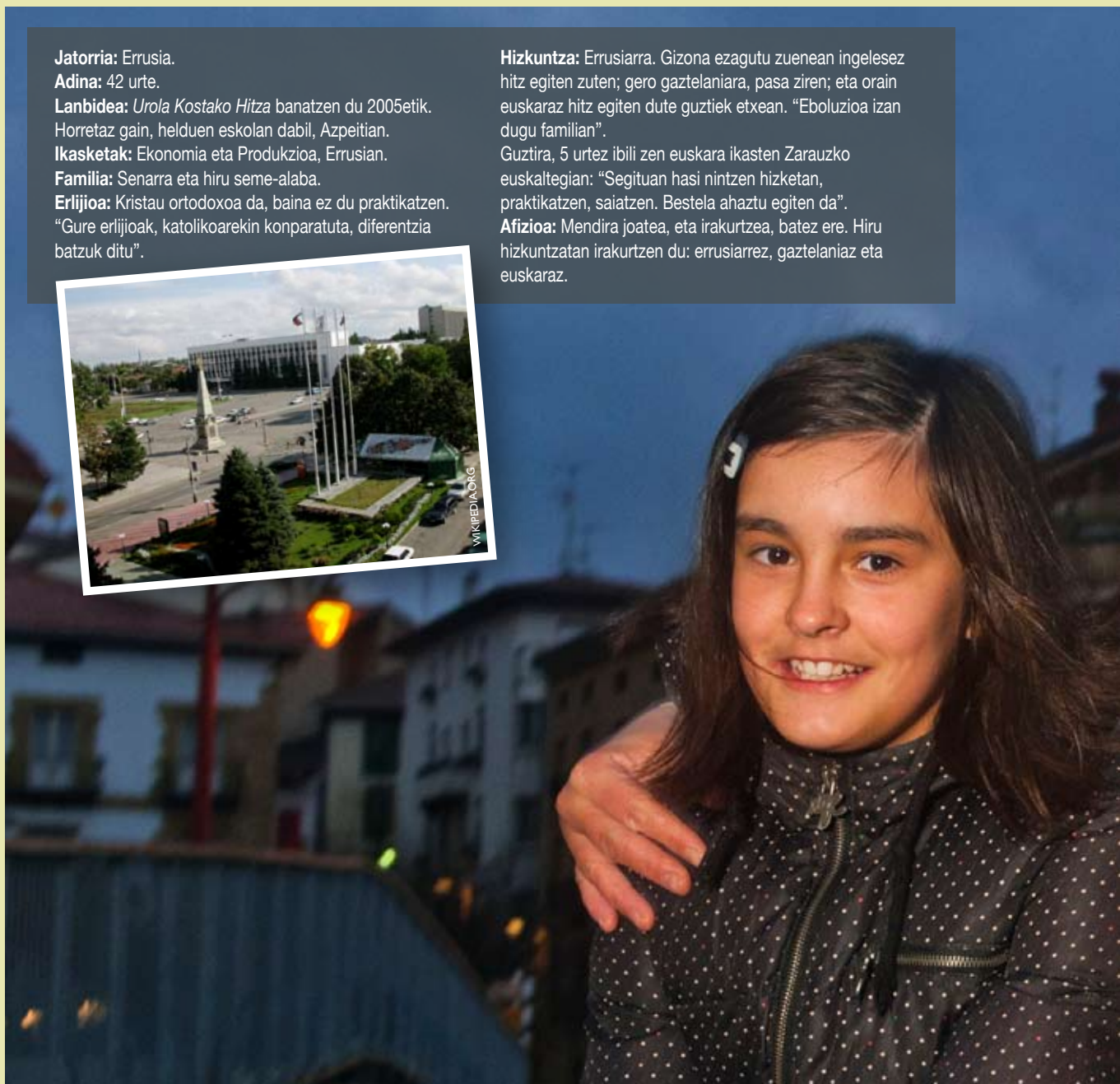
Hizkuntza: Errusiarra. Gizona ezagutu zuenean ingelesez hitz egiten zuten; gero gaztelaniara, pasa ziren; eta orain euskaraz hitz egiten dute guztiek etxean. “Eboluzioa izan dugu familian”.

Guztira, 5 urtez ibili zen euskara ikasten Zarauzko euskaltegian: “Segituan hasi nintzen hizketan, praktikatzen, saiatzen. Bestela ahaztu egiten da”.

Afizioa: Mendira joatea, eta irakurtzea, batez ere. Hiru hizkuntzatan irakurtzen du: errusiarrez, gaztelaniaz eta euskaraz.

WIKIPEDIA.ORG

Etorkinen aurka ere asko daude. Lan zikinak egiten dituzte, eta, gainera, albo batera uzten dituzte. Errusiar arrazaren alde daude. Beldurra ematen du. Krisi egoeran gertatzen da hori askotan, errudun bat bilatu behar baita.

Nolakoak dira errusiarrek?

Errusiako jendea oso atseгина eta irekia da. Nire senarra, adibidez, hasieratik ongi hartu zuten nire lagunek eta familiak. Alde horretatik, oso abegikorrek dira, are gehiago errusiar batekin baldin bazoaz. Berari galdetuz gero, gauza onak esango ditu, ez zelako inoiz baztertuta sentitu.

Zer da hemendik ezberdinena iruditzen zaizuna?

[Barrez] Gailetak eta madalenak esnetan bustitzea, esaterako. Eta gosariak ere oso txikiak iruditzen zaizkit hemen.

Guk arrautza eta horrelako gauzak jaten ditugu gosarietan.

Txipiroiak tintan ere oso gauza arraroa iruditzen zitzaidan. “Zer da gauza beltz hori?”, esaten nion senarrari. Guk han oso arrain ona daukagu, izokin ketua, adibidez.

Ohiturei dagokienez, poteoa egitea hemengo gauza bat da, bai. Errusian ez da hori egiten, taberna batetik bestera distantzia handia dago. Poteoko giroa asko gustatzen zait, ez gara asko ateratzen, baina oso giro atseгина egoten da.

Tradizioak asko gustatzen zaizkit. Hemengo abestiak, dantzak... Nola gordetzen dituzuen oso interesgarria eta polita iruditzen zait.

Jatorria: Italia.

Adina: 46 urte.

Lanbidea: Informazioaren eta Komunikazioaren Teknologia (IKT) kontsultorea.

Ikasketak: Estatistika.

Familia: Emaztea eta bi seme.

Erlijioa: Katolikoa.

Hizkuntza: Italiara. Etxean ere italieraz egiten dute guztien artean. Hala ere, euskaraz moldatzen da, batez ere ulertu egiten du. Horretaz gain, gaztelania eta ingelesa dakizki, eta aleman pixka bat ere bai.

Afizioak: Kirola eta musika, batez ere. Hemen dagoenetik pilotara afizionatu da, pala eta zestara ere bai. Eta bizikletan ibiltzen da, "gainera, zikloturisten lehendakaria naiz".

Musikarekin lotura txikitat du. Fraideen eskolan egin zituen lehenengo ikasketak eta han erakutsi zioten gitarra jotzen. Handitzen ari zen heinean, bera izan zen haur txikien gitarra irakasle. "Eskola horrek horrela funtzionatzan zuen: zekitenek ez zekitenek erakutsiz. Filosofia polita zuen". Italian musika talde bateko partaide zen, rock italiarra jotzen zuten. Urtebete pasatxoan, musikatik bizi izan zen. Diskoak kaleratu zituzten, kontzertuak egin... Hona etorri zenean albo batera utzi zuen, baina gaur egun ere talde batean jotzen du: *Melissa and The Jacks*. Bera da sortzailea Mutrikuko batekin, eta amerikar bat dute abeslari.

izan da integrazioarena, denbora bat eskatzen duena".

Irinak oso ongi egokituta dagoela baieztatu du: "Jendeak oso ongi onartu nau. Gainera, euskaraz jakiteak asko lagundu dit harremanetan. [Barrez] Behin, batek ere komentatu zidan: 'Nongo baserrian hitz egiten da horrela?', 'Errusiako baserrian', erantzun nion nik. 'Eta non dago hori?', galdetu zidan". Herriko beste bat gehiago sentitzen da: "Bai, zergatik ez! Gainera, dudan lanarekin jende asko ezagutzen dut, eta oso gustura nago".

Saidek pentsatzen du hemengo jendea gero eta ohituagoa dagoela atzeritarrekin bizitzen, eta ez du arazorik izan. "Gero eta atzeritar gehiago gaudela. Hasieran, gehiago harrituko ziren, baina orain normalagoa da, eta guztiok errespetatuz ondo bizi gaitezke elkarrekin. Laguntzeko garaian, elkar errespetatuz gero, dena errazagoa da. Eta berdin da atzeritarra edo hemengo izan. Ni oso ondo moldatzen naiz bai bizilagunekin eta jendearekin, orokorrean".

Valentina ere bertako sentitzen da, baina "beste edonora joateko beldurrik ez dut. Hori bai, Venezuelara ez, ezta pentsatu ere. Ez dut euskaraz hitz egiten, baina hemengo bezala sentitzen naiz. Nik uste dut integratuta nagoela. Ez dut

koadrilarik, baina, egia esan, ez dut horren faltarik sumatzen. Ama izateak ere laguntzen du integrazioan". Zenbaitetan errespetu falta iruditzen zaio jendeak bere artean euskaraz hitz egitea bera aurrean dela. "Niri zoragarria iruditzen zait euskara mantentzea eta ikastea. Zuen hizkuntza da eta ulertzen dut batzuei kostatu egiten zaiela gaztelaniaz hitz egitea, betidanik euskaraz egin baitute. Baina niri euskaraz ez dakien baten aurrean euskaraz hitz egitea errespetu falta iruditzen zait. Eta gertatu izan zait".

CESAREO HERNÁNDEZ: "Beharrak ekarri ninduen Zumaiara"

Nolakoak gara gu?

Jadanik batzuek urte asko daramatzate hemen eta oso ongi ezagutzen dituzte gure ohiturak, kultura, izaera eta jokatzeko erak. Baina nola ikusi gintuzten etorri zirenean? Zer pentsatu zuten zumaiarrez, edo euskaldunetz, orokorrean?

Karolek lehen urte zuen oso pertsona folklorikoak ginela. "Beharbada hori ikasi nuelako unibertsitatean. Horrez

gain, euskara hizkuntza hain zabaldia zegoenik ez nuen pentsatu ere egiten. Hala ere, ni etorri nintzen garaian nahiko zaila zen diskoak edo liburuak euskaraz aurkitzea. Orain, kultur produkzioa asko zabaldu da". Bestalde, oraindik harritu egiten du koadrilaren kontzeptuak: "Bertako koadrila bateko

GIOVANNI **ZANON**

ROCKERO ZAHARRAK EZ DIRA INOIZ HILTZEN

Italia iparraldekoa da Giovanni, Aurre Alpeetakoa, zehazki. Austriatik oso gertu. Horrek gurekiko antzekotasuna ematen diola pentsatzen du. Izan ere, beraiek ere ez dira estereotipoek agintzen duten ohiko italiarrak, berak esaten duen bezala, “Napolesekoa”.

“Italiarrak langileak eta zintzoak dira, eta nire ingurukoak ez dira hain irekiak”, aipatu du. “Konfiantzazkoak, diskretuak, dibertigarriak, baina kontrolatuta. Horregatik, nire ustez, euskaldunen antzekoak gara”. Erromatik behera ezberdinak direla dio. Beste izaera bateko jendea direla.

Malé izeneko herri txiki batekoa da Giovanni, 1.000 biztanle inguru dituen. Dolomitetan kokatzen da herria, baita bailara guztia ere. Oso turistikoa da, bai neguan, baita udaran ere. Neguan eskiatzeko aukera dagoelako, eta udaran

mendiaz goza daitekeelako. Turismotik bizi dira hango biztanleak.

Gurasoak han bizi ditu. Aita matematikaria da, eta Informazioaren eta Komunikazioaren Teknologietan (IKT) egiten zuen lan. Ikasketak Trenton egin zituen eta lanean Milan inguruan ere ibilitakoa da. Aita aitzindaria izan zen IKT gaietan Italiako iparraldean.

Hemengo gauzarik arraroena?

Niretzat arraina aurkikuntza handia izan da. Han ez nuen askorik jaten, beharbada mendian bizi ginelako, eta hemen zoragarria iruditzen zait. Hasieran, txipiroiek harritu ninduten, gehienbat. Baina asko gustatzen zaizkit.

Kalean egiten den bizitza ere asko gustatzen zait, poteoa, pintxoak... Baina gehien harritzen nauena, edo beldurtu, ordutegiak dira. Hemen oso berandu ateratzen da kalera jendea, edota festa berandu hasten da, eta etxera bueltatu ere bai. Orain seme gazteak ditudanez, horrek arduratu egiten nau.

denda:

Mendaro marinela, 1

tel.: 943 143 346

biltegia:

Jose Mª Korta Industrigunea

Pab. A6.1, 2-5 mod.

tel.: 943 861 117

fax: 943 861 330

industriarako nahiz etxerako

era guztietako material, tresna, pieza eta osagarriak

Primavera
pizzeria

943 247 011

www.laprimaverapizzeria.com

Rosi Garbiketak

Etxeak eta dendak
Enpresa eta auzo lanak
Arropa garbiketa eta tindaketa

Basadi, 3-A tel. 943 016 353

RUBIO Pinturak

PINTURAK,
ARTE EDERRAK,
ALFONBRAK,
DROGERIA,
PINTATURIKO PAPERAK,
ESKULANAK...

943 861 335 • 656 779 788
Erribera 1 behea

SESMA
ENTRENATZAILE PERTSONALA

Kalitatezko Jarduera Fisikoa eta Kirola

667 750 206
www.entrenadorpersonalesma.com
josebasesma14@gmail.com

Talaya
taberna • jatetxea

Santiago auzoa, 4 Tel. 943 143 370

TALAI-PE
jatetxea-erretoria

Arrainak, mariskoak eta txuletak parrillan
Julio Beobide ibiltokia Tel. 943861392

Tapaia
Taberna

Erribera kalea
20750 ZUMAIA (Gipuzkoa)
tel. 943 861 973

TTAKUN TABERNA

Izustarri, 3
tel. 943 865 289

TXIMISTA
garagardotegia

Ogitartekoak
Plater konbinatuak
Txerri-ukondok (hodilloo)
Salxitzak, oilaskoak...
Garagardok dukerak

Ondartza plaza, 4 beheko Tel. 943 573 905

Txingurri
Loradenda

Loradenda Lorazaintza
erribera, 1 tel. 943 860 778
tel. 943 861 180 655 703 343

Nekazaritza Injineru Teknikoak

UKENDU
PARABOTIKA
BELARDENDA

Aitziber Etxeberria Garro
Farmazialaria

Kantauri plaza, 2 943 860 992 www.ukendu.com

UPELA PARABOTIKA
BELARDENDA

- ✓ Sendagai naturalak.
- ✓ Osteopatia eta masajeak.
- ✓ Naturista, dietetika eta elikadura.

Upela plaza, 9
943 537 911
upelabelardenda@hotmail.com

Egin zaitez
BALEIKE
baskide

BALEIKE
GERRAKO BOST
DESAGERTU
AURITU DITUZTE

Zalla

- plater konbinatuak
- ogitartekoak
- oilasko erreak

Upela Plaza 3 • 943 86 23 87 ZUMAIA

ZUMAIA AUTOESKOLA
E-mail: zumaiaautoeskola@euskalnet.net

BASADI 12
20750 ZUMAIA
Tel: 943861010 / Fax: 943016126

Zumaia Hotela
Jatetxea
Kafetegia

Alai auzategia, 20750 Zumaia tel. 943 143 441 faxa 943 865 161

EuroTaller
ZUMAIA MOTOR, S.L.

José Rey Alfaro
Gerente

Santxo Auzoa, 22
20750 ZUMAIA (Gipuzkoa)
Telf. 943 143 143 - Fax 943 865 161
e-mail: zumamotor@telefonica.net

Zumaia optika

Txomin Agirre kaia, 6 tel./faxa: 943 143 057

partaide ez bazara, jendeak ez daki pertsona bat non kokatu. Euskal gizartearen bi ardatz nagusi dira nire ustez koadrilak eta elkarteak. Horietan partea hartzeak asko errazten du integrazioa”.

Cesareorentzat gezurra da pertsona itxiak garen topikoa. “Niri ez zait iruditzen. Edozein hizketaldi izateko beti izan dut aukera, eta egoki, gainera. Ez nuen ezberdintasun handirik nabarmendu nire herritik hona etorri nintzenean. Festa eta janari aldetik ere antzekoa da. Hori bai: hemengo janaria oso ona da!”.

Giovannik eta Valentinak euskaldunen izaerari ematen diote garrantzia. Giovanniren iritziz, zintzoak, serioak eta langileak gara. “Inguruan jende ona tokatu zait, egia esan. Kultura interesgarria duzue, gainera. Zuen jatorria defendatzen duzue, ohiturak, hizkuntza... eta lan asko egiten duzue horretan. Miresgarria iruditzen zait”. Valentinari ere izugarri polita iruditzen zaio euskal kultura. “Tradizio horri ematen diozuen indarra eta lanketa txundigarria da. Dantzei, herri kirolei... guztiari. Eta gastronomiari dagokionez, zer esanik ez!!! Munduko onena duzue!!!”.

Chenshi da, beharbada, guztietan ikuspuntu bereziarena duena. “[Barrez] Hasieran, denak berdinak iruditzen zitzaizkidan, fisikoki, esan nahi dut. Bakarrik neska eta mutilak bereizten nituen. Kulturalki oso ezberdinak gara, baina gustatzen zait ezberdintasun hori. Hemen, gainera, pertsonari ematen zaio garrantzia. Berdin da pertsonaren egoera ekonomikoa. Txinan, ordea, alderantziz da. Zoritzarrez, lehiakortasun handia dago pertsonen artean”.

Etorkizun hurbilean, zer?

Chenshi da bueltatzekotan dabilenetako bat, baina arrazoia ez da lan edo adaptazio arazoa. “Gurasoak zaharrak ditut, eta, beharbada, haiek zaintzera joan beharko dut. Baina ez dut nahi joan, oso pozik bizi naiz hemen, lana daukat eta nahiz eta familia urruti izan, ongi moldatzen naiz. Ez dakit, ikusiko dut aurrerago”.

Karolek, aldiz, bizitza hemen egina du, familia bertan sortu du, eta ingeles akademia ere jarrita dauka. “Nik hemen bizitzea aukeratu nuen, eta erabaki horrek bere erantzukizuna du. Ezin naiz Estatu Batuetako bizitzarekin konparatzen egon, bestela sufritu egiten delako. Gaur egun, nire etorkizuna hemen ikusten dut. Senarra eta seme-alabak bertakoak dira, eta horiek beste inora joan ezean, ni ere hemen geratuko naiz. Hori bai, nahiz eta hemen gustura bizi, noizbehinka, urtean behin, behintzat hemendik ateratzeko beharra izaten

dut, hau da, bidaiatu. Eguzkia behar dut, Renoko klima oso beroa eta eguzkitsua da, eta hori estimatzen dut. Hona etorri nintzenean ez nekien aterki bat zabaltzen ere! [barrez]”.

Irinak ere ez du Errusiara bueltatzeko beharrik ikusten. “Han ez dut familiarik, soilik izeba bat. Orain nire bizitza hemen dago. Senarraren familia nire familia da. Nire haurrak ere hemengoak dira eta bizitza hemen dugu egina”.

Giovannik ideia bera du: hemen geratzea. Aldiz, zahartzaroa Italia eta Zumaia artean pasatzea gustatuko litzaioke. “Baina orain zaila da mugitzen hastea. Semeak gazteak dira eta beraien bizitza hemen dago. Nik, nire lanagatik, mugitzea errazagoa daukat inongo arazorik gabe, baina hemen gustura gaude”.

Cesareo aspaldi dago erretiroa hartuta eta ez da bueltatu Avilara. “Ni ez naiz Zumaia mugituko. Ez dut uste hiltzera ere hara joango naizenik. [Barrez] Hil ondoren eraman beharko nautte! Are gehiago, Zumaia ez dut aldatzen ez Donostiagatik, ez Zarauzgatik, ezta inguruko beste herri bategatik ere. Asko handitu eta hobetu da herria, polita da, denetarik dugu, eta oso gustura bizi naiz hemen”.

Saidek ere, momentuz, hemen ikusten du bere burua. “Laster haurra izango dugu, eta horren zaintzaz arduratuko gara. Mutikoa izango da eta ongi etortzea da garrantzitsuen. Erraz ikasiko du euskara, eta hemengo bizitzara egokituko da. Hemengoa izango da, jakina”. Emaztea eta biak ongi

daude hemen, “Lana eta osasuna izan bitartean, ondo gaude. Marokon lana ere badago, baina zortea ere behar da. Zailagoa da bizimodua ateratzea, ezegonkorragoa da”.

Valentinari, berriz, ez dio beldurrik ematen bihar bertan maletak egin eta beste leku batera joateak. “Ez daukat inongo herriminik. Ez dut Venezuelako ezerean falta sumatzen; beno, amona besterik ez. Bueltatu izan naiz urte hauetan hara, oporretara, eta beldur handia pasa dut. Kalera irten eta etxera bueltatuko zaren ez jakitea izugarria da”. Hala ere, pentsatzen du hemen etorkizun hurbilean gauzek aldatu egin beharko dutela. “Gu, hala ere, nahiko ongi gaudela uste dut. Espainian zehar, zenbat eta hegoalderago joan, orduan eta okerrago daude”. Baina momentuz pozik dago bertan. Jostundegia dauka amarekin batera, flamenkoa ikastera joaten da Donostiara, Astindu dantza taldean dabil... “Ni saiatzen naiz hemengo ohituretan, festetan... parte hartzen. Beharbada, ez dut ehuneko ehunetan egingo, baina saiatzen naiz. Gainera, hemengoa den alaba bat dut, hemen jaioakoa, hemengoa dena. Beraz, berarekin batera egiten ditugu gauzak”. ■

IRINA
TCHITCHENKO:
“Behin batek
komentatu zidan:
‘Nongo baserrian
hitz egiten da
horrela?’ ‘Errusiako
baserrian!’ ,
erantzun nion”

VALENTINA
PALMERO:
“Euskaraz ez
dakien baten
aurrian euskaraz
hitz egitea
errespetu falta
iruditzen zait”

ZUMAIA KALITATEZKO ESPERIENTZIA

Egin facebook-eko jarraitzaile
eta irabazi **200 €**
gastatzeko esperientzia bat.

Gure **facebookeko jarraitzaile** guztien
artean esperientzia 1 **zozketatuko**
dugu **hilabetero**.
Zuk zeuk bizitzea onena!!

www.facebook.com/ZumaiakoMerkatariOstalaritzaElkartea

**Esperientzia, personal shopper batekin bi orduz erosten jardutea izango da.
200 euroko aurrekontu bat izango duzu elkarteko edozein dendetan erabiltzeko.*

EUSKARA, BESTELA EZ GARA HITZALDI ZIKLOA ZUMAIAN

Zumaiako Udala

Alondegian 18:30ean

Otsailak 19

Joanito Dorronsoro
eta Amets Arzallus:
'Puntuka'

Otsailak 26

Paula Kasares: 'Familia
euskarari iraunarazteko
estrategietan'

Martxoak 5

Xabier Azkue:
'Euskal Kultura
Zumaian'

Martxoak 12

Belen Uranga eta
Iñaki Martinez de Luna:
'Diskurtso berri baten beharra'

OTSAILA ETA MARTXOA

DEIALDIAK

Otsailak 1-2

Oxford aretoan Bigarren
Eskuko Azoka

Otsailak 19, otsailak 26, martxoak 5 eta martxoak 12

Euskara, bestela ez gara hitzaldi zikloa.

Gizarte Zerbitzuek antolatuta

Brankan, 943-862200
Guraso Eskola

Otsailak 3, 10, 17, 24 - Martxoak 17, 31

Adingabeak dituzten
familiarentzat lantalde saioak

Martxoak 10, 24

Adineko ezinduek zaintzen
dituzten familiarentzat Laguntza Taldea

Otsailak 13, 27- Martxoak 13, 27

Martxoak 19-21

MENDIASTE: Mendiko
proiektzioak Oxford aretoan

Otsailak 29-martxoak 3

INAUTERIAK 2014 (Ikusi
egitaraua)

Martxoak 21-23

Musika egitaraua: METAL
TOPAKETAK

ERAKUSKETAK

OXFORD aretoan

Otsailaren 3tik

16ra DARAHLI
elkartearen erakusketa:
"DESAGERTUAK" Gervasio
Sánchez argazki-kazetariaren
bilduma.

Otsailaren 18tik

martxoaren 2ra
INAUTERIETAKO KARTEL
LEHIAKETA

Martxoaren 5etik 16ra

MALEN ETXEA elkartearen
erakusketa: "Diruaren sexu
ezkutua"

OTSAILA

2, igandea

10:30ean hasita, III.Txakur
lasterketa: 10:30ean herrikoia
eta 11:00etan lehiaketa
nagusia.

5, asteazkena

17:30ean Haur liburutegian

ipuin kontaketa Apikaren
eskutik "Mozorro jaia"

6, osteguna

22:00etan Aita Marin, zine
forum: "Emak Bakia"

8, larunbata

19:00etan Oxford aretoan,
hitzaldia: "Darahli Saharatik
kanpo". Darahli elkarteko
gazteen bizipenak Etiopia,
Ekuador, Nikaragua, India eta
Mexikon.

14, ostirala

19:30ean Foronda kultur
etxean, GUNE Elkartearen
otoitz-meditazio saioa

9, igandea

12:00 haur antzerkia Aita Marin
"Babia"

14, ostirala

22:00etan Aita Mari aretoan
antzerkia: TXALO taldearen
"Ondoko hiliboko tipoa"

15, larunbata

15:00etan hasita, XXX. Herri
lasterketa: 15:00etan haurren
lasterketak. 15:45ean: lerroko
patinak. 17:00etan: 5,600 km
eta 10,200 km-ko lasterketak.

16, igandea

Ludotekaren Familia irteera:
Tolosako Topic museora.

20, osteguna

22:00etan Aita Marin, zine
forum: "Paraiso: Fe"

22, larunbata

09:30ean, txirindulari proba.

28, ostirala

19:30ean Foronda kultur
etxean, GUNE Elkartearen
solasaldia: "Derechos
humanos, de los animales y
de todos los seres"

MARTXOA

1, larunbata

Egunean zehar, Inauteri
egitaraua: musika, moztro
lehiaketak...

3, astelehena

15:00etan eta 17:30ean Maria
eta Jose ikastetxean, Pirritx,
Porrotx eta Marimotots
"Bizipoza"

18:00etatik 20:00etara LH4-
6bitarteko haurrentzat
inauteri festa Ludotekan

6, osteguna

22:00etan Aita Marin, zine
forum: "Todas las mujeres"

7, ostirala

22:00 Aita Marin, antzerkia:
KOLDARRAK taldearen
"Izan bedi emakumea"

12, asteazkena

Haur Liburutegian
Kontukantorekin ipuin
kontaketa, 17:30ean

14, ostirala

19:30ean Foronda kultur
etxean, GUNE Elkartearen
otoitz-meditazio saioa

20, osteguna

22:00etan Aita Marin, zine
forum: "Solo Dios perdona"

21, ostirala

22:00etan Aita Mari
aretoan, antzerkia:
METROKADROKA
taldearen "Zertarako hegoak"

28, ostirala

19:30ean Foronda kultur
etxean, GUNE Elkartearen
solasaldia: "Biblia judeo-
cristiana y espiritualidad
ecológica".

UROLA KOSTA
LAN-POLTSA
ENPLEGATZE AGENTZIA 1600000046 zk.

www.enplegua-urolakosta.org
lan-poltsa on-line
Aia - Getaria - Orio - Zarautz - Zumaia

LAN BILA BAZABILTZA:

- Orientazioa
- Ikastaroak
- Enpresa sortzeko laguntza
- Enplegu Zentroa

LAN-POLTSA INTERNETEZ, on-line

- Eman izena
- Ikusi lan-eskaintzak
- Eman izena lan eskaintzetan

Eskua goian

Doinua: "Agur sagar beltzaran"

1.

Tratu txarren ataka
oso da estua
orain arrotza duzu
lehen mutil prestua
agintea jartzeko
goian du eskua
harremanen gidoia
ez da amestua
film txar bat bihurtzen da
minez antzeztua

2.

Dena dago josita
gezurrezko printzez
min eman dezakete
baita ere hitzez
eta begiak busti
nahi gabeko ihintzez
bizimodua bete
daiteke baldintzez
batek bestea bortxaz
lotzen badu iltzez

3.

Berak esaten du noiz
jar zaitezkeen guapa
kontrolatu nahi dizu
sarritan whatsapp
ez du nahi lagun mina
nahi du azafata
hobe duzu alde egin
hortik aterata
askatasun pixka bat
ere behar da-ta

4.

Errespetua denez
bizitzan zutabe
urak ez daudenean
behar bezain bare
izan bedi nor bere
buruaren jabe
mendekuak utzita
mendekorik gabe
ondokoa tratatu
beti parez pare

MATRIKULA

otsailaren 3tik 14ra

- ✓ **Haur Hezkuntza**
- ✓ **Lehen Hezkuntza**
- 2 urtetik 12 urte arte**

HH-LH
ATE IREKIAK
otsailak **8**

ZUMAIKO HERRI ESKOLA

Aita Mari, 44,
Sagarbidea, 1
tel. 943 86 10 37; faxa: 943 86 25 01
e-posta: 012972aa@hezkuntza.net
webgunea: zumaialhi.hezkuntza.net

INSTALAZIOAK:

- Elbarrituentzat egokituak
- Psikomotrizitate gela
- Liburutegiak
- Laborategiak
- Irratia
- Informatika Gelak
- Teknologia tailerrak
- Gimnasioa / Frontoia

ZERBITZUAK - EKINTZAK:

- Jantokia
- Garraioa
- Zaintza (7:30-9:00)
- PROA (Errefortzu programa arratsaldean)
- HOBETUZ ikastaroak
- Erasmus +
- Aldizkaria

ESKOLAZ KANPOKO EKINTZAK:

- Brain Gym
- Hezkuntza psikomotrizitatea
- Jolasten ikasi
- Kirola
- Mekanografia

- ✓ **Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza**
- ✓ **Z.I.G. / A.A.T.**
(Zereginen Ikaskuntzen gela)
- ✓ **Batxilergoak**
  - Giza eta Gizarte Zientziak
  - Zientzia eta Teknologia
- ✓ **Heziketa Zikloa**
  - Administrazioa eta Finantzak
(Goi Mailakoa)

ZUMAIKO INSTITUTUA

Aita Mari auzategia, 45
Sagarbidea, 1
tel. 943 86 08 09 / 943 86 23 20
faxes: 943 86 08 10
e-posta: zumaiabhi@gmail.com
webgunea: zumaiabhi.hezkuntza.net

Zumaian bizi

RESIDENCIAL

Ortiz

BIZIGUNEA

 facebook.com/inmoloiola

aukeratu etxebizitzarik egokiena

ETXEBIZITZAK 170.000 €
-tik aurrera

AUKERA

Eta orain,
Zure tamainako
finantziazioa

inmo
oiola

info@inmoloiola.com

606 957 532

www.vivirenzumaia.com / www.zumaianbizi.com